

Onder de leden

Erik Winkelmann

Erik Winkelmann is aanvoerder van de contrabassen in het Metropole Orkest. De in Wuppertal geboren en getogen muzikant speelt daarnaast in het ensemble SoWhat en is lid van de Raad van Aangeslotenen bij Sena. Sinds kort leert hij mensen aandachtig bewegen. Noodzakelijk omdat het werk bij het Metropole Orkest is gehalveerd. 'We moeten de boer op!'

Erik Winkelmann foto: Hans van der Woerd

Wat doe je nu?

Bassist Erik Winkelmann maakte amper een jaar deel uit van het Metropole Orkest of hij trok de stoute schoenen aan. De grote bigband-componist Bill Holman was gearriveerd, en die had weinig tot niks op met strijkorkesten. Winkelmann en collega-strijkers kregen een 'schamele' dertig seconden speeltijd in 'een

prachtig stuk van een kwartier'. Reden voor Winkelmann om in de bres te springen voor de bas. 'Ik stapte op hem af en vroeg of er voor ons niet meer inzat. Immers, wat Beethoven gelukt is moet Holman toch ook kunnen.' Maar de gevierde bigbandman gaf geen sjoegje. 'Het was niet in lijn met zijn opvatting over het compositorisch totaalconcept.'

De poging Holman meer te laten schrijven voor de strijkers, tekent Winkelmanns durf en ondernemingslust. In 1988 – acht jaar voordat hij Holman aanschoot – verruilde hij het Duitse Wuppertal voor Amsterdam. Daar studeerde hij aan het Conservatorium van Amsterdam klassieke contrabas. Helemaal onbeslagen kwam hij niet ten ijs. In Wup-

pertal speelde hij samen met kopstukken uit de wereld van de freejazz, vertelt Winkelmann. 'Iedereen kent Wuppertal vanwege de beroemde hangende tram. Maar het was ook de Duitse hoofdstad van de freejazz, het bulkte van de freejazz-muzikanten. Jazz is daardoor altijd mijn passie geweest.' Na zijn middelbare schooltijd speelde hij met grootheden als Peter Kowald. 'Daar stak ik enorm veel van op.' Logisch dus dat Winkelmann zijn contrabas-studie wilde vervolgen met een jazz-studie. Maar dat liep spaak omdat het Metropole Orkest (MO) hem inmiddels had gerekruteerd. 'Ik kreeg simpelweg een agenda-probleem: de dagopleiding was niet te combineren met een baan bij het MO.'

Ruim twintig jaar later zit Winkelmann een stuk ruimer in

zijn tijd. In 2013 is de subsidie voor het MO gehalveerd. Het MO staat sindsdien voor de taak eigen inkomsten te genereren. Het voorlopige resultaat: Winkelmann en collega's hebben parttime-contracten en werken nog maar de helft van het jaar. Het werken op halve kracht is niet alleen voor de inkomsten kiling, zegt Winkelmann. 'Het gaat nu vaak zo: je speelt vier weken onafgebroken samen en neemt dan voor een maand afscheid. Dat is uiteraard niet bevorderlijk voor het samenspel. Liefst speel je dagelijks.'

Onlangs werd er een nieuwe bezuiniging van 15 procent opgelegd. Nu is het zover gekomen dat er in de staf moet worden gesneden. 'Dat is heel wrang als je je eigen broek moet ophouden: de staf regelt nieuwe opdrachten en begeleidt producties. We vrezen daarom voor het voortbestaan van "Metropole op School", een muziekprogramma voor basisscholen waaraan bijna 100.000 kinderen deelnemen. Ook moeten we misschien stoppen met de "Metropole Academy", een belangrijke aanvulling op het conservatoriumonderwijs. Dit zijn prachtige initiatieven. Onlangs hebben we nog "Metropole Adventure" gelanceerd, waarbij we met harmonie- en fanfareorkesten samenwerken. Maar de politiek lijkt het niet te willen zien en reageert met extra bezuinigingen.'

Winkelmann is ondertussen niet stil blijven zitten. Samen met collega-muzikanten heeft hij een

tijdje geleden SoWhat opgericht, een bedrijfje dat avondvullende concerten, workshops en familieconcerten organiseert. Vooral de familieconcerten lopen goed. 'We treden twee keer per maand op en brengen een interactief programma. De kinderen doen echt mee, ook als we Renaissancemuziek spelen. Er wordt gezongen, geklapt, gedanst en op instrumenten gespeeld.' Daarnaast heeft Winkelmann recentelijk een opleiding gevolgd om les te mogen geven in de Feldenkraismethode. De alternatieve geneeswijze gaat ervan uit dat lichaam en geest onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. 'Lichamelijke en geestelijke problemen kunnen worden opgelost door met meer aandacht te bewegen. Simpel gezegd: je leert je bewust te worden van je lijf. Typische muzikantenblessures zijn zo aan te pakken.' Winkelmann heeft zich in januari ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, en is bezig met zijn website. 'Ik heb er zin in. Het is leuk om te ondernemen.'

Wat heeft de Ntb voor je betekend?

Winkelmann kon zijn Feldenkraisstudie gedeeltelijk financieren dankzij een sociaal plan. Dat plan was geschreven met het oog op de dreigende opheffing van het MO in 2012. 'Dat was een hele moeilijke periode. De Ntb heeft er mede voor gezorgd dat het een goed plan was. Ik begrijp dan ook niet dat er zo weinig orkestmusici lid zijn. Alleen als je gezamenlijk

Erik Winkelmann foto: Hans van der Woerd

optrekt, kun je een vuist maken.' Winkelmann maakte kennis met de Ntb tijdens cao-besprekingen met het MO. 'Ik was daarbij betrokken als kaderlid van het MO en had regelmatig contact met de Ntb. De juristen hielpen me goed.' De kennis van de Ntb-juristen is van onschatbare waarde voor de freelancende muzikant, benadrukt Winkelmann. 'Denk bijvoorbeeld aan de modelovereenkomsten die de Ntb heeft opgesteld. Wat mij betreft kunnen er niet genoeg juristen zijn. Er is veel behoefte aan grondige kennis van het recht.' Winkelmann is jarenlang bestuurslid geweest bij de

Ntb. In die periode maakte hij zich onder meer sterk voor een grootschalige fusie van de bonden. 'Er wordt gelukkig wel geregeld samengewerkt. Maar toch: de versnippering doet geen goed. Met één bond is de slagkracht een stuk groter. Maar het is mij niet gelukt om de boel in beweging te krijgen.' Ook probeerde Winkelmann meer spreekuren op de conservatoria te regelen. 'Het is zo belangrijk om jongeren te bereiken en ze duidelijk te maken dat ze lid moeten worden. Daar moet harder aan gewerkt worden.'

Jeroen Akkermans